

SA BUKA TE
ZOILI
Sa Vinabakala

Vasinahite mo si ta gilana guguana sa poropita Zoili, meke lopu bakala tugo sapu totošo sa si koa ia sa. Ba gina ta kubere sa buka hie pa kalina mae sia gogoto babe gore kamo vuaheni made gogoto sipu lopu ele podo se Zisu Karisito, totošo koa ban̄ara sari tie Pesia. Vivinei nia Zoili sa guguana sa ninuquru mae tadi na kupokupo kaleadi hola meke sa dada lavata pa Palesitaeni. Koari na ginugua hire si dogoria sa si keke vina gilagila koasa Rane Tanisa Ban̄ara; totošo sapu kaqu va kilasi e Zihova sarini pu kilua sa Nana hiniva ton̄otona. Tozi vura nia sa poropita sa tinioko te Zihova koari na tie pude kekere, meke sa vina tatarana sa Nana vinaleana pule meke sa Nana minana koari na Nana tie. Bakala valeana sa vina tatara sapu kaqu garunu gore mae nia Tamasa sa maqomaqona koari doduru tinoni, palabatu na barikaleqe, tie vaqura meke na barogoso na kaleqe.

Sari na N̄ati Pinaqapaqahana sa Buka

Sa oza tana kupokupo. Hinia 1:1 kamo hinia 2:17

Sa vina tatarana sa vina leana pule. Hinia 2:18-27

Sa Rane Tanisa Ban̄ara. Hinia 2:28 kamo hinia 3:21

¹ Hie sa inavoso te Zihova koe Zoili sa tuna e Petueli.

Kuliusu nia ri na Tinoni sa Tinahuara tadi na Linetelete

² Mi va avoso mae gamu na tie komiha mia,
meke gamu doduru pa Ziuda.

Vegua ele hoke ta evan̄a tugo si keketon̄a pa totošo tamugamu

babe pa totošo tadi na tiatamamia pukerane sapu guahe?

- ³ Vivinei nia koari na mia koburu sa guguana sa;
meke arini kaqu tozini sari na tudia,
meke arini pule kaqu tozini sari kasa tumia vugo
reperere.
- ⁴ Rovana na rovana kupokupo si hake koari na linetelete;
meke be kaiqa elelo si koa hola saripu lopu ta gani
koa keke rovana, si kaqu ta gani va mate koa keke
rovana votikaena si asa.
- ⁵ Vanunu, mamu kabo gamu na tie mari naponapo mia;
mi kabo gamu na tie pu hoke napo vaeni;
sari na qurepi pu hoke taveteni vaeni vaqura si ta
novala palae beto.
- ⁶ Keke puku minate kupokupo si raza ia sa popoa;*
nirinira hola si arini meke lopu boka ta nae sina soku
hola;
sari na livodi rini si naru gua tugo na livo laione.
- ⁷ Novala betoi rini sari nada huda vaeni
meke gani va matei rini sari na nada huda piqi,
nurihi rini sari na kapudi rina huda osolae keoro
beto sari na lelanadi.
- ⁸ Mi kabo gamu na tinoni,
gua puta tugo keke vineki
sapu kiliusu nia sa sa minate tanisa koreo sapu hiva
haba ia sa.
- ⁹ Namu loketona huiti babe na vaeni si kaqu ta vala pa
Zelepade;
sari na hiama ba kiliusu tugo sina loketona sa dia
vinariponi la koe Zihova.
- ¹⁰ Qega sari na inuma;
kiliusu sa pepeso,
sina ta novala sari na huiti,
popa sari na qurepi
meke harahara sari na huda olive.

* 1:6 Rev 9:8

- 11 Mi kulusu gemi si gamu na tie uma;
 mi kabo gamu pu hoke kopuni sari na inuma vaeni,
 sina sari na huiti, na bale,
 uve meke sari doduru linetelete si ele ta novala beto.
- 12 Sari na huda vaeni meke na huda piqi si harahara;
 sari doduru huda vuvua si egoro meke mate beto.
 Sa qinetuqetu tadi na tie ba ele beto tugo.
- 13 Gamu na hiama pu tavetavete koasa hope,
 mi va sagei sari mia poko tinalotana mamu kabo!
 Mi nuquru la pa Zelepade,
 mamu kabo doduru boni vasina!
 Loke huiti na vaeni pude vukivukihi lani koe Tamasa.
- 14 Tozini sari na tinoni pude madi pa hinenahena;
 mamu tiokia si keke vinarigara!
 Varigarani sari na koimata
 meke sari doduru tinoni pa Ziuda,
 mamu nuquru la pa Zelepade te Zihova sa mia
 Tamasa,
 mamu kabo na varavara tepatepa la koa Sa.
- 15 Ele tata mae sa rane te Zihova; *
 na rane sapu kaqu va maea sa Tamasa pu tagoi sari
 doduru niniranira
 sapu sa rane tana tinahuara.
 Variva holoqoruna hola sa rane asa.
- 16 Malana si gita sina ta novala sari nada linetelete.
 Loke qinetuqetu tugo si koa pa korapana sa Zelepade
 tanisa nada Tamasa.
- 17 Mate sari na kiko koasa pepeso popana.
 Loke vasi kiko si boka tava naqiti,
 ke sari na vetu vekovekoana kiko si kokobadi,
 ke ta huara palae.
- 18 Kabo pa tinalotana sari na bulumakao,
 sina loketona hokara sa duduli tadirini pu koa;

* 1:15 Ais 13:6

malana tugo sari na rovana sipi.

¹⁹ Kabo atu koa Goi si rau, ke Zihova,
sina sari na duduli na hudu si mate beto,
gua na sului nika si arini.

²⁰ Sari na kurukuru pinomo ba kabo atu tugo koa Goi,
sina popa beto sari na leana.

2

Sari na Kupokupo si guana Vinabalau koasa Rane te Zihova

¹ Mi ivua sa buki, sa vina balau pa Zaione,
sa toqere hopena te Tamasa.

Mi holoqoru gamu na tinoni pa Ziuda!

Sina sa rane te Zihova si tata hokara mae.

² Kaqu opoadumu meke huporo dudukurumu sa rane asa.
Sa puku minate lavata tadi na kupokupo
si zukuru la guana huporo sapu nobi tamuni sari na
toqere.

Loke tinitona sapu kekenono gua asa,
meke lopu kaqu ta evana pule tugo.

³ Gani va matei rini sari na linetelete guana sinulu nika.
Sa popoa pa kenudia rini si gua puta tugo sa Inuma
Idini,
ba pa mudidia si na vasina qegana.
Loke tie si kaqu boka goveteni si arini.

⁴ Dono guana hose si arini; *
haqala guana hose varipera.

⁵ Sipu horu si arini pa batudi rina toqere,
si halabutu guana totopili varipera si arini;
pidapidala guana duduli popadi pa nika si arini,
meke turu va tokele guana va namanama pude rap-
ata.

⁶ Sipu ta dogoro mae si arini si holoqoru beto sari doduru
tie;

* 2:4 Rev 9:7-9

beasa beto isumatadi.

- 7 Rapata guana tie varane si rini,
 haele sagei rini sari na goba guana tie varipera.
 Ene tonoto la si arini meke lopu hobe sa dia vina totoanae,
 8 babe ene vari henie si arini.
 Loke tie si boka lavelave puleni,
 meke loketona si boka hukati.
 9 Bebeno la ia rini sa vasileana nomana;
 haqala holani rini sari na goba;
 haele sagei rini sari na vetu
 meke lopoto nuquri rini sari na vuida guana tie
 hikohiko.
 10 Niu sa pepeso sipu zukuru la si arini;*
 neneqara tugo sa manauru.
 Sa rimata meke sa sidara si tava huporo,
 meke lopu pelara pule sari na pinopino.
 11 Velavela i e Zihova sari na koimata pa Nana qeto
 minate.*
 Sari na tie varipera pu va tabena Sa si sokudi meke
 niniradi.
 Ve tolene gua variva holoqoruna gua sa rane te Zihova!
 Esei kaqu boka toa nia si asa?

Sa Tinioko Pude Kekere

- 12 “Ba kamahire,” gua se Zihova,
 “Mi kekere va hinokara,
 mamu pule mae koa Rau koasa minadi pa hinena-
 hena pa kinabo meke pa tinalotana.
 13 Mi vata dogoro nia pa bulomia sa tinalatoana, na
 kinuliusu,
 sina sa rinikatadi sari na mia poko si lopu pada.”
 Pule mae koe Zihova sa mia Tamasa.
 Varitokae meke ta sinie tataru si Asa;
 nonona meke kopu nia sa Nana vina tatara;

* 2:10 Rev 8:12 * 2:11 Rev 6:17

va namanama doduru totosu si Asa pude taleosae tie,
meke hoke veko pania Sa sa vina kilasana sapu ele va
nama nia Sa.

- 14 Gina kote hobea mo e Zihova sa mia Tamasa sa Nana
binalabala
meke manani gamu Sa koasa vinari tomoina sa gi-
nani.

Meke kaqu tiqe poni nia huiti na vaeni gamu si Asa.

- 15 Mi bukia sa buki pa Toqere Zaione,
tozini sari na tie pude madi pa hinenahena,
mamu tavetia si keke vinarigara!

- 16 Mamu varigarani sari na tinoni;
va namanama i koa keke vivinei madina;
turaṅa maeni sari na barogoso;
varigarani sari na koburu meke sari na haha tugo.
Gua tugo saripu tiqe varihabadi si
madi luari sari dia lose, madi mae tugo.

- 17 Sari na hiama pu varavara tokani sari na tinoni pa
kenuna e Zihova pa vari korapana sa hope meke
sa sasada koasa Zelepade,
si kaqu kabo meke zama,

“Mu tataruni sari Mua tinoni, ke Zihova.
Mu lopu va malumi sari na votiki butubutu
pude va kari babe va sisireni gami meke zama guahe,
‘Avei sa mia Tamasa gua?’”

Va Masuria Tamasa sa Pepeso

- 18 Gua asa ke, kaqu va dogoro nia Zihova sa Nana
tinalotaṅa koasa Nana pepeso;
koa nana tugo sa Nana tataru koari Nana tinoni.

- 19 Meke kaqu olaṅi Sa si arini,
“Kamahire si kaqu ponini gamu Rau sa huiti na vaeni,
meke na oela olive, meke kaqu deṅa tugo si gamu.
Lopu kaqu va kari pule gamu rina votiki butubutu.

- 20 Kaqu va rizu pani Rau sari na rovana kupokupo pu mae guadi pa kali Iuparetisi,
meke kaiqa si kaqu ta hadu la gua pa qega.
Sari dia kupokupo kenudi si kaqu ta hadu va lodu pa Kolo Matena,
meke arini pu mumudi mae si kaqu ta hadu la gua pa Kolo Meditareniani.
Kaqu humanā hikare sari tomatedi.
Kaqu huari Rau si arini sina koa gua sapu tavete atunia rini koa gamu.”
- 21 Ke gamu na inuma, mi lopu matagutu,
ba mamu koa qetuqetu,
sina ele tavete ponini gamu e Zihova sari doduru tinōtona arilaedi hola.
- 22 Gamu na kurukuru name, mi lopu matagutu.
Ele buma valeana sari duduli;
ele vua pule sari na huda,
meke soku sari na piqi meke na qurepi kamahire.
- 23 Mi koa qetu gamu na tinoni pa Zaione,
mi qetuqetu nia gua sapu ele tavete ponini gamu e Zihova sa mia Tamasa.
Pa Nana hahanana tonotona si ele ponini gamu sa ruku pa toতো podalae ibu;
ele zoropo gore mae nia Sa sa ruku ibuna koa gamu,
meke sa ruku pa toতো podalae manini gua tugo toতো lahe.
- 24 Sari na vasina ta paqaha sari na kiko huiti koari na qaqalotodi pa toতো pakepakete si kaqu ta sinie huiti;
sari na vovoina pa kalina sa munamunalana,
si kaqu sini ta luluapae i na vaeni meke na oela olive.
- 25 Kaqu poni puleni gamu Rau gua sapu ele siana nia gamu pa vuaheni sipu gani va matei ri na rovana kupokupo sari mia linetelete;

na Arau mo garunu atuni koa gamu sari na rovana
kupokupo sara.

- 26 Kaqu soku gemi ginani meke kaqu dena hola.
Kaqu vahesia gamu se Zihova sa mia Tamasa,
sapu ele tavete ponini gamu sari na tinavete variva
magasadi.
Sari na Qua tinoni si lopu kaqu tava karikari pule.
- 27 Meke agoi, Izireli, si kaqu gilania sapu koa somana koa
gamu si Arau,
meke sapu Arau, se Zihova, Arau mo sa mia Tamasa
meke loketona pule.
Sari na Qua tinoni si lopu kaqu tava karikari pule.

Sa Rane te Zihova

- 28 Koari na rane mumudi si kaqu zoropo gore la nia Rau
koari doduru tie sa Maqomaqoqu.*
Meke sari na tumia koreo na vineki vaqura si kaqu
korokorotae;
meke sari na barogoso si kaqu putaputagita;
meke sari na tie vaqura si kaqu dogori sari na dino-
godogorae variva magasadi.*
- 29 Pa totoso tugo asa si kaqu zoropo gore la nia Rau sa
Maqomaqoqu
kamo la gua tu koari na nabulu, sari palabatu na
barikaleqe.

* 2:28 TTA 2:17-21 * 2:28 Sa tie pu tozi vura nia sa Inavoso te Tamasa, sari na dinogodogorae variva magasadi, meke na pinutagita sina tinavete tanisa Maqomaqo Hope pu koa koari na bulo tie. Lopu tozia sa vesi hie sapu ari na koreo na vineki eke mo si kaqu tagoa sa binokaboka pude tozia sa inavoso te Tamasa, babe lopu na barogoso eke mo si kaqu dogoria sa pinutagita, ba ari pu vizati sa Tamasa kaqu tagoa sa Maqomaqo Hope meke taveti sari na tinavete variva magasadi saripu mae koasa hiniva meke na niniranira te Tamasa.

- ³⁰ Kaqu evaⁿⁱ Rau sari na vina gilagila variva magasadi koasa rane sana pa ma^{na}auru meke pa pepeso; kaqu ta eva^{na} na minate, meke sa nika meke tu^{na}aha nika moatana.
- ³¹ Kaqu tava huporo sa rimata,* meke kaqu zi^{na}ara guana ehara sa sidara sipu lopu ele kamo sa rane arilaena meke variva holoqoruna te Zihova.
- ³² Ba sari doduru tie pu tepa la tinokae koe Zihova si kaqu ta harupu.*
Gua sapu ele zama nia e Zihova,
“Ari kaiqa pu vizati Rau pa Zerusalemameke pa toqere Zaione si kaqu ta harupu.”

3

Kaqu Pitui Tamasa sari na Butubutu

- ¹ Zama se Zihova, “Koasa totosoto tu asa sipu vala pule nia Rau sa minamutu pa Ziuda meke pa Zerusalemame,
- ² si kaqu varigara ni Rau sari doduru butubutu, meke kaqu tura^{na} lani Rau koasa Lolomo Vinaripitui te Zihova.
Vasina si kaqu va kilasi Rau si arini koari doduru tinavete kaleadi pu tavete lani rini koari na Qua tie.
Ele talahuarae lamae sari na tie Izireli pa votiki popoa, meke va hihia ia rini se Izireli sa Qua pepeso.
- ³ Mudumudukeda si arini pude gilania sapu esei si kaqu vagi sari na tie ta raovodi gua.
Holuholu ni rini sari na koreo na vineki pa tinapusi, meke sari na poata vagi rini si pude holui na tabarani sari na maqota, meke la pa ninapo vaeni.

* 2:31 Mt 24:29; Mk 13:24-25; Lk 21:25; Rev 6:12-13 * 2:32 Rom 10:13

⁴ Gamu pa Taea meke Saedoni, meke doduruna sa pinaqaha popoa Pilisitia, na sa si korapa podekia gamu pude tavete mae nia koa Rau? Korapa podekia gamu pude tabara Nau keketona si Rau? Be gua asa si gamu, kaqu tuture tabara hobe pule atu si Rau! ^{*} ⁵ Ele paleke taloani gamu sari Qua siliva na qolo meke paleke lani tugo gamu koari na mia zelepade sari Qua tinagotago. ⁶ Ele turaⁿa taloani gamu sari na tie Izireli, meke Zerusalemaseu pa dia popoa soti meke holuholu ni koari na tie Quriki^d. ⁷ Ba kamahire si kaqu turaⁿa vura puleni Rau si arini koa sa vasina sapu holuni gamu rini. Kaqu tavete atunia Rau koa gamu gua sapu tavete la nia gamu koa rini. ⁸ Kaqu va malumi Rau sari na tumia koreo na vineki pude ta holuholue koari na tie Ziuda; meke kaqu ta holuholue pule si arini koari na tie Sabeani pa vasina seudi pa Arebia^d. Arau Zihova zama nia si hie.

⁹ Mi tozi vura nia sa inavoso hie koari na votiki butubutu:
 ‘Va namanama pude varipera;
 tioki sari mia tie varane;
 varigarani sari doduru mia tie varipera,
 mamu ene la!

¹⁰ Taveteni magu varipera sari na mia tinⁱtona geligeliana
 pepeso,^{*}
 meke sari na mia kotokotoana lelaⁿa si mi taveteni
 hopere.
 Meke saripu malohorodi ba kaqu somana varipera
 tugo.

¹¹ Mi tuturei mae, gamu doduru butubutu pu koa lamae,
 meke varigara koasa lolomo.””

Ke Zihova, Mu garunu gore mae nia sa Mua qeto minate.
 Mamu rapati si arini.

* 3:4 Ais 14:29-31, 23:1-18; Zer 47:1-7; Izk 25:15 kamo hinia 28:26; Em 1:6-10;
 Zepa 2:4-7; Zak 9:1-7; Mt 11:21-22; Lk 10:13-14 * 3:10 Ais 2:4; Mka 4:3

¹² “Kaqu va namanama sari doduru butubutu, madi mae koasa Lolomo tana Vinaripitui.

Meke Arau, Zihova si kaqu habotu meke pitui sari doduru butubutu pu koa pa vari likohae.

¹³ Tole^{ne} gua kaleadi sisigiti si arini;* seke gunini gedi na huiti pa totosu pakepakete, munali gedi guana qurepi sapu ta muzara va napere osolae totolo vura mae sa vaeni.”

¹⁴ Tina na tina si ele koa koasa Lolomo Vinaripitui.

Gua asa ke sa rane te Zihova si lopu sana kaqu mae vasina.

¹⁵ Sa rimata meke sa sidara si kaqu tava huporo, meke lopu kaqu pelara sari na pinopino.

Kaqu Manani e Tamasa sari Nana Tie

¹⁶ Velavela vura mae gua pa Toqere Zaione se Zihova* velavela guana laione, pidala guana paka ma^{na}auru sa mamalaiⁿⁱna pa Zerusalem, tarazuzu sa pepeso meke sa ma^{na}auru.

Ba kaqu lavelave hukatani Sa sari Nana tie.

¹⁷ “Meke agoi, Izireli, kaqu gilania goi sapu Arau se Zihova sa mua Tamasa.

Koa si Arau pa Zaione, sa Qua toqere hopena; Zerusalem si kaqu na vasileana hopena, meke sari na votiki butubutu si lopu kaqu boka va kilasa pulea si asa.

¹⁸ Pa totosu asa sari na toqere si kaqu tale inuma vaenidi mo, meke sari na rovana bulumakao, sipi, na qoti, si kote ta dogoro pule pa doduru toqere.

Kaqu ruku si asa pude sari na tototolo koa koari na lolomo popadi pa Ziuda.

Keke leana si kaqu totolo vura mae pa Zelepade te Tamasa,

* 3:13 Rev 14:14-16,19-20, 19:15 * 3:16 Em 1:2

kaqu va koloa sa sa Lolomo Akasia.

¹⁹ Izipi si kaqu ta ilirae na qega,
meke Edomu si keke vasina ta huara va inetena,
sina rapatia rini sa popoa Ziuda,
meke va matei rini sari na tie loke dia ginugua vasina.

²⁰⁻²¹ Kaqu hobei Rau saripu ele mate;
kaqu va kilasi Rau sari na tie kaleadi.

Ba Ziuda meke Zerusalema si kaqu koa hola ninae rane,
meke Arau Zihova si kaqu koa pa Toqere Zaione,” gua
si Asa.

Buka Hope

The Holy Bible in the Roviana language of the Solomon Islands

Buk Baibel long langguis Roviana long Solomon Islands

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Roviana

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 24 Dec 2020 from source files dated 24 Dec 2020

2a5324ac-61e8-5e5b-b226-f3d15850d7c5